

Activitatea de control pentru supravegherea desfășurării activităților cu surse de radiații ionizante

În 2024 a fost efectuat un total de 1958 controale, din care 930 controale ca urmare a propunerilor de control emise în procesul de autorizare. Diferența de 1028 controale este reprezentată de:

- controalele periodice;
- controalele efectuate în baza notificărilor și a rapoartelor privind îndeplinirea condițiilor din autorizațiile de furnizare și manipulare (service);
- controalele efectuate pentru situațiile de urgență.

Cu excepția controalelor on-line, la o parte dintre cursurile de radioprotecție, toate celelalte activități de control s-au desfășurat in-situ, pentru a asigura rezultatele optime ale acestui proces.

In cursul anului 2024 au fost efectuate controale preventive, operativ-curente și ulterioare, astfel:

Tip practică	Preventiv				Operativ-Curent				Ulterior			
	Trim I	Trim II	Trim III	Trim IV	Trim I	Trim II	Trim III	Trim IV	Trim I	Trim II	Trim III	Trim IV
Medicină nucleară	1	4	6	1	8	12	3	5	0	0	0	0
Radioterapie cu acceleratori	3	9	5	10	9	8	8	3	0	0	0	0
Telet terapie-gamma knife	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0
Brahiterapie	0	0	0	1	1	0	0	2	0	0	0	0
Radiologie convențională	46	54	52	38	55	67	57	77	1	6	0	1
Radiologie prin CT	23	31	35	26	37	33	40	50	0	0	0	0
Radiologie intervențională	17	8	13	9	21	11	11	19	0	0	0	0
Radiologie dentară	65	79	72	65	49	40	40	25	0	1	5	1
Radiologie veterinară	15	17	15	9	27	14	16	8	0	0	0	0
Control nedistructiv	2	1	0	6	27	23	21	15	0	0	0	0
Carotaj radioactiv	0	0	0	0	0	2	5	0	0	0	0	0
Control procese	3	3	5	1	4	9	10	6	0	0	0	1
Producție radiofarmaceutice /Ciclotron	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Unități de service	10	8	8	5	3	4	5	5	1	0	0	0
Audit desemnare	2	0	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0
Avize curs	44	51	34	37	0	0	0	0	0	0	0	0
Sisteme de detecție/OMMR/VAMĂ	1	11	3	6	7	1	7	5	0	0	0	1
Control bagaje	2	0	2	2	5	2	1	2	0	0	0	0
Laboratoare de analize fizico-chimice/ DSP/ Univ/Cercetare	0	2	0	1	10	1	9	3	1	0	0	0
Iradieri materiale	0	0	1	2	1	0	0	2	0	0	0	0
Scanere de corp uman	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TOTAL	234	278	251	219	268	228	233	228	3	7	5	4

Distribuția controalelor efectuate în funcție de domeniul de activitate, raportat la pondere, acestea au fost distribuite și efectuate astfel:

Domeniul	Nr. Controale	%
Domeniul medical	1381	71%
Domeniul industrial	215	11%
Domeniul învățământ și cercetare	166	8%
Alte domenii	196	10%
Total	1958	100%

Principalele arii de interes urmărite în timpul controalelor, în funcție de activitatea desfășurată, de complexitatea acesteia și de riscul potențial asociat au fost:

- protecția radiologică a personalului expus profesional, managementul și securitatea surselor radioactive în practica de brahiterapie;
- protecția radiologică a personalului expus profesional și a pacienților în practica de medicină nucleară și gestionarea corectă a deșeurilor radioactive în aceste unități;
- optimizarea protecției radiologice în procedurile de radiologie intervențională și asigurarea monitorizării dozelor echivalente la cristalin și extremități pentru personal expus profesional;
- controlul practicilor de radiologie intervențională efectuate cu instalații mobile cu braț C sau O-arm și evaluarea măsurilor de protecție radiologică operaționale necesare în aceste cazuri;
- implementarea programelor pentru controlul calității în radioterapie, inclusiv asigurarea resurselor necesare desfășurării acestora;
- predarea surselor radioactive în cadrul întreprinderilor aflate în insolvență/faliment ca deșeu radioactiv sau menținerea unui control adecvat a situației acestora;
- instruirea în domeniul protecției radiologice a personalului operator care lucrează în control nedistructiv cu radiații X și gamma;
- inspectarea practicii de control nedistructiv în exteriorul incintei special amenajate, asigurarea delimitării zonelor controlate și a protecției radiologice pentru expușii profesional și pentru public;
- implementarea măsurilor de protecție radiologică și a protocoalelor adecvate de examinare în radiologia veterinară, în contextul creșterii rapide a numărului de utilizatori în acest domeniu;
- protecția radiologică a operatorilor care lucrează în carotaj radioactiv, inventarul surselor și evidența mișcării acestora, precum și condițiile de securitate asigurate la depozitele de surse;
- urmărirea desfășurării practicii de carotaj radioactiv la diferite sonde pentru evaluarea măsurilor de protecție radiologică aplicate și a modului de lucru efectiv față de procedurile existente;
- participarea la audituri de desemnare a laboratoarelor de dozimetrie și a laboratoarelor de încercări.

Ca urmare a deficiențelor constatate în timpul controalelor efectuate în anul 2024, s-au întocmit 88 de Procese verbale de stabilire a contravențiilor, pentru diferite fapte, și anume:

- desfășurarea de activități în domeniul nuclear fără autorizația corespunzătoare eliberată de CNCAN;
- nerespectarea limitelor și a condițiilor din autorizațiile eliberate de CNCAN;
- neducerea la îndeplinire a dispozițiilor date în scris de către împuterniciții CNCAN la termenele stabilite prin procesele verbale de control întocmite;
- lipsa atestării personalului;
- lipsa echipamentului de protecție sau de monitorizare dozimetrică;
- lipsa procedurilor de lucru cu radiații ionizante sau neaplicarea lor.

Din totalul contravențiilor aplicate de împuterniciții CNCAN în anul 2024, 49 reprezintă avertismente, iar 39 sunt amenzi, totalizând un quantum de 109.000 lei. Dintre acestea, s-au achitat toate amenzile, în valoare totală de 47.000 lei, sumele încasate constituindu-se parte la bugetul statului (în cazul amenzilor pentru persoane juridice) sau la bugetelor administrațiilor locale (în cazul amenzilor pentru persoane fizice).